

Adelaidės Lietuvių ŽINIOS

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 8(20)

Adelaide, 1961. IV. 15.

II Metai

J. E. VYSKUPO V. BRIZGIO LAIŠKAS

Šiomis dienomis Adelaidę pasiekė J. E. Vyskupo V. BRIZGIO laiškas, adresuotas Adelaidės Apylinkės Valdybai ir mokinių tėvams. Kaip laiške nurodoma, J. E. Vysk. Brizgys perskaitęs ir persvarstęs adelaidiškių nusiskundimus dėl kun. J. Kungio atsisakymo destyti tikybą Bendruomenės Savaitgalio Mokykloje. Savo tikrai nuoširdžiam laiške Ganytojas pareiškia:

"Kiek mano įtaka sieks, nuoširdžiai pasistengsiu Jums padėti ši Jūsų vaikučių katalikiško mokymo reikalą tinkamai sutvarkyti".

Tas laiškas yra atsakymas į Apylinkės Valdybos laišką, kuriuo ji š. m. kovo 17 d. persiuntė J. E. Vysk. Brizgiui kolektyvų mokinių tėvų prašymą, kad jis paremtų adelaidiškius jų pastangose atstatyti tikybos dėstymą Bendruomenės Savaitgalio Mokykloje. Kreipdamiesi į Vyskupą, tėvai prisipažino, kad tiek jų, tiek mokyklos vadovybes pakartotinai kreipimaisi į kun. Kungį nedavė jokių rezultatų.

Ir šiuo laiku mokykloje tikyba plačiaja prasme nedėstoma. Mokytojai moko vaikučius melstis iš lietuviškų maldaknygių. Kaip iš pačių mokinių ir jų tėvų tenka patirti, mokymas melstis iš lietuviškų maldaknygių yra labai sėkmingas tiek lietuviškų maldų, tiek ir lietuvių kalbos prasme. Tėvai pageidautų, kad ir tikybos pamokų atstatymo atveju, ligšioliniai mokytojai ir toliau tęstų mokymą lietuviškai melstis iš lietuviškų maldaknygių.

Tikybos dėstymo klausimas buvo paliestas ir visuotiniam adelaidiškių susirinkime. Jo priimtą rezoliuciją prezidiumas persiuntė J. E. Vyskupui Brizgiui.

TRIJŲ ORGANIZACIJŲ PASITARIMAS

Pradėdama eiti visuomenės jai uždėtas pareigas, naujoji Adelaidės apylinkės valdyba s.m.kovo 28 d. buvo pasikvietusi į Lietuvių Namus bendram pasitarimui Adelaidės Lietuvių Sąjungos valdybą ir ALB Moterų Sekcijos valdybą.

Šios trys organizacijos, vykdydamos bendruomenines mūsų gyvenimo funkcijas, turi daug bendrų reikalų, kurie šiame draugiškame pasitarime ir buvo plačiau apžvelgti. Tuos reikalus apžvelgiant buvo pasikeista ir tarpusaviais pageidavimais, kurie galėtų sustiprinti ir pagyvinti bendradarbiavimą.

Tų pasitarimų rezultate išryškėjo apylinkės valdybos, kaip vadovaujančios institucijos, gyvas dėmėjimasis bendruomeniniu turto - Lietuvių Namais. Apylinkės Valdyba, atstovaudama visą Adelaidės lietuvių bendruomenę, perdavė Adelaidės Lietuvių Sąjungos valdybai, kaip bendruomeninio turto administratoriui, pageidavimus dėl Lietuvių Namų plėtimo, tobulinimo ir naudojimo. Čia pat buvo išreikštas gilus naujos apylinkės valdybos įsitikinimas, kad visi adelaidiškiei, parodę tokią gilų bendruomeninio turto vertinimą, ir toliau aktyviai dėsies prie Lietuvių Namų galutinio užbaigimo, papuošimo ir išlaikymo. Atitinkamas demesys buvo atkreiptas ir į metinį aukų rinkimo vąjų Lietuvių Namų reikalams. Jo laikas bus nustatytas vėliau.

Adelaidės Lietuvių Sąjungos valdyba, džiaugdamosi bendruomenės susidomėjimu Lietuvių Namais, čia pat pareiškė savo nuomonę glaudaus tarpusavio bendradarbiavimo reikalais.

Apylinkės valdyba išreiškė pasidžiavimą tais kilniais karitatyviniais darbais, kuriuos dideliu pasišventimu vykdo ALB Moterų Sekcija. Jai buvo patikrinta nuoširdi naujos apylinkės valdybos parama.

Siame pasitarime taip pat buvo apžvelgta "Adelaidės L. Žinių" padėtis ir uždaviniai, kartu išreiškiant pageidavimą, kad siame periodiniam leidinyje plačiausiai atsispindėtų visas Adelaidės lietuvių gyvenimas.

Pasitarimas buvo palietęs visą eilę kitų šias tris organizacijas liečiančių klausimų, kurie galėtų patikrinti jų tarpusavio bendradarbiavimą ir pasitarnauti visai Adelaidės lietuvių bendruomenei.

Apylinkės valdyba, kaip atrodo, darbo imasi visu rūpestingumu ir nuoširdumu. Reikia manyti, kad ir visi adelaidiškiei ją nuoširdžiai rems.

IŠ ADELAIDĖS LIETUVIŲ S-GOS VEIKLOS

Paskutiniame, tuojau po Velykų sušauktame A.L.S-gos Valdybos posėdyje buvo apsvarstyta visa eilė bėgamųjų reikalų, glaudžiai susijusių su Lietuvių Namais.

Talka sandėlio pamatams išlieti

Prieš Velykas šauktoje talkoje buvo išlyginta vieta ir sustatytos formos būsimą sandėlio pamatams išlieti.

Pamatų liejimo darbams atlikti ši šeštadienį, balandžio 25 d., kviečiama talka. Kiekvienas, galintis prie tos talkos prisidėti, maloniai laukiamas. Daugiau susirinkus, greičiau bus galima pabaigti.

"Vyties" kambario projektas

"Vyties" sporto klubo vadovybė pateikė apsvarstyti jos parengtą sportininkų kambario vidaus apstatymo projektą. Ji peržiūrėjusi, AL Sąjungos valdyba pavedė inž.Reisonui tartis tuo reikalu su klubo pirmininku p.Jaunučiu ir Mokyklos Vėdeju p.Statnicku.

Salės naudojimo reikalais

Adelaidės Lietuvių Namų salė daugiausia naudojama įvairiems parengimams ne pelno tikslais, tačiau po kiekvieno tokio parengimo reikalinga salę tinkamai sutvarkyti ir išvalyti, kad ji tuojau tiktų sekantiui panaudojimui, kuris dažniausiai įvyksta jau sekanti vakarą. Valdyba nutarė išpėti visas organizacijas, kad pasinaudojus salė, ji turi būti nedelsiant, tą patį vakarą sutvarkyta ir išvalyta. Už tai atsa-kinga salė pasinaudojusi organizacija. Rengėjui to nepadarius, už salės išvalymą ir sutvarkymą bus imamas atitinkamas mokes- tis.

Atstovas prie Apylinkės Valdybos

Apylinkės Valdybai pranešta, kad Adelaidės Lietuvių Sąjungą Apylinkės Valdyboje atstovaus AIS vicepirmininkas p. V.Petkūnas.

Salės tobulinimo reikalais

Sąjungos pirmininkas tarsis su elektriку Šereliu dėl elektrinio skambučio įvedimo. Salės vedinimui pagerinti bus stengiamasi įrengti lengva stoge esančių langų atidarinėji- mą. Darbą atlikti, kai atsiras atitinkamų lešų ir talkinin- kų.

- Vasario 12 d. surengtoji gegužinė davė \$67 pelno.

SIUVIMO IR RANKDARBIŲ VAJUS

ALB Moterų Sekcija, grupei ponijų padedant, ryžosi pasirūpinti Lietuvių Namų vidaus pagražinimu. Tam reikalui lėšų ponios tikisi surinkti rengdamos viekartinį siuvimo ir rankdarbių vaju

Visos ponios ir panelės mielai prašomos prie vaju prisidėti ir tuo parodyti meilę saviems lietuviškiems namams. Vajus numatoma pravesti šitokiu būdu:

Adelaidiškes lietuvės ir lietuvaitės pasiuva arba numezga ir paaukvoja koki nors rūbą, kuris paskui bus parduotas, o gauti pinigai sunaudoti Lietuvių Namų vidaus pagražinimui.

Madnesni ir įdomesni darbai bus modeliuojami per taip vadinamą "mažų parodą", kuris bus pavairintas arbatele ar mažu koncertėliu. Visi eksponatai bus parduodami per tuo laiku ruošiamą "bazarą". Ponioms ir panelems, kurios geriausių norų negali pačios siūti, o kitos, galinčios siūti, bet negalinčios aukoti medžiagų, Moterų Sekcija tarpininkaus ir padės tą reikalą sutvarkyti, tik prašoma apie tai nedelsiant Moterų Sekcijai pranešti.

Čia daug gali padėti ir tarpusavis kaimynių bendradarbiavimas: kad suaukotus rūbus lengviau būtų galima parduoti, juos siuvančios ir aukojančios ponios ar panelės gali paaimti "užsakymą" iš savo pažįstamų, pasiūti rūbą pagal užsakytojų skonį ir dydį. Tas rūbas užsakytojai ir bus parduotas mineto "bazarą" metu.

Siuviniai bus premijuojami. Skiriant premijas bus atsižvelgta į skonį, elegantiškumą, išpildymą ir taupumą. Taigi čia yra proga ponioms ir panelems parodyti savo iniciatyvą, sugebėjimus šioje srityje.

Smulkesnių informacijų galima gauti pas Moterų Sekcijos valdybos nares.

- - - o o o - - -

Moterų Sekcijos valdyba prašo priminti adelaidiškoms ponioms ir panelems, kad balandžio 23 d. 3 val. popiet Lietuvių Namuose šaukiamas metinis Moterų Sekcijos susirinkimas, į kurį mielai kviečiamos visos adelaidiškes. Susirinkime bus padaryti metiniai pranešimai apie Sekcijos veiklą, išrinkta nauja sekcijos valdyba ir apsvarstyta ateities veikla. Ten pat bus galima smulčiau aptarti ir aukščiau skelbiamas įdomus sumanymas Lietuvių Namų vidaus puošimo reikalais.

SPORTAS ADELAIDĖJE

Rungtynės su geelongiškiais

Svečiai iš Geelongo negalėjo parodyti savo pilno pajėgumo, nes tiek moterų, tiek ir vyrų komandos turėjo skolinėtis krepšininkų iš Melburno ir Sydnejaus (Lazutkutė ir australė Judy De Lacy, V. Kuncaitis ir A. Kriaucevičius).

Moterų krepšinio rungtynes laimejo adelaidiškes (33-18). Viešnios neišnaudojo nė vienos iš 6 dvigubų baudų. Jų išnaudojimas santykių būtų žymiai sušvelninęs.

Geelongo puseje geriausiai sužaidė Judy De Lacy ir Bucykutė, laimejusios po 6 taškus. Toliau seke Šimkutė su 4 ir Lazutkutė su 2 taškais. Adelaidiškes visos žaidė apylygiai ir tik M. Kelertaite kiek škyresė.

Vyrų susitikime laimejimas (74-47) teko irgi adelaidiškiam. Geelongui trūko komandos branduolio (Bertašiaus, Lipšio ir Zinkevičiaus). Iš jų geriausiai pasirodė Šimkus, pirmame kėlinyje sumetęs 16 taškų.

Lietuvių rinktinė gražiai kovojo prieš stiprią australų komandą (West Adelaide), bet rungtynes pralaimėjo (62-73). Sunku buvo kovoti ir su augšto ūgio priešininkais latviais. Tos rungtynės pralaimėtos santykių 45-54.

Lietuvaitės irgi pralaimėjo stipriam priešininkui - West Adelaide santykiu 22-35. Jų gynimas pasirodė labai geras, o ir mėtė jos daug tiksliau.

Žiemos krepšinio turnyras prasideda balandžio 24 d.

Mūsų komandos žais sitaip:

Moterys - Vytis I - Falcons	balandžio 26 d.	9 val. vak.
Vytis II - Demons	"	26 d. 9 val. vak.
Vyrai - Vytis I - Torrens	balandžio 27 d.	6 val. vak.
Vytis II - South	gegužės 2 d.	9 v. 50 m. vak.
Vytis (jauniai) - North	baland. 28 d.	6 v. 30 m. vak.

Jauniai žais Maxwell Terrace, Glenelg.

Visi žaidėjai-žaidejos prašomi atvykti 20 minučių prieš rungtynes, nes reikalinga užpildyti registracijos blankus.

Pakartotinai kviečiami jaunuoliai stoti į klubą, nes klubas yra užregistruavęs jaunių komandą, kuri žais penktadienių vakarais.

Orinis

Vytis semifinale lengvai nugalėjo savo priešininkus (Lion) santykiu 15-6; 15-10. Finalines rungtynes įvyksta balandžio 17 d. Tramways Hall, Hackney.

STUDIJUOJĄ ADELAIDIŠKIAI

Šiomis dienomis studijuoją adelaidiškai išsirinko naują Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos Adelaidės skyriaus valdybą, į kurią įeina Antanas Lapšys, Aldona Mikužytė ir Rimas Daugalis. Rysiams tarp baigusių ir studijuojančių palaikyti valdybon įeina inž. V. Navakas. Balandžio 11 d. valdyba pasiskirstė pareigomis šitaip: pirmininkas A. Lapšys, sekretorius A. Mikužytė ir izdininkas R. Daugalis.

Kaip dabar patyrėme šiuo metu Adelaidėje aukštuosius mokslus studijuoja 43 lietuviai, kurie profesijom skirstosi šitaip:

Architektūra: Daugalis Rimas, Kalibatas Genius, Lapšys Antanas, Pyragius E., Urmonas Levis, Urmonienė-Reisonaitė R.;

Buhalterija: Jablonskis Romas, Mikužytė Aldona;

Ekonomija: Arminas Jurgis, Pareigis I., Pocius Romas, Snarskis Algimantas, Statnickas Mindaugas;

Farmacija: Libikaitė Irena;

Humanitarinius mokslus: Maziliauskienė V., Viliūnienė;

Matematikos-Gamtos mokslus: Morkūnas J., Renkė Edvard.;

Medicina: Gilmore Vytautas, Mikužienė Aldona, Mikužytė Birutė, Pauliukaitis Andrius, Puodžius Rudolfas, Smietianskaitė Angelė, Stepanas Antanas, Voroneckaitė Roma;

Pedagogija: Andriūšytė Laisvė, Šiukšterytė Milė, Valčiukaitė Viktorija;

Statybą: Staciūnas Jonas;

Techniką: Beniulis Julius, Dunda Algis, Dunda Donatas, Dunda Ramūnas, Riauba Juozas, Užubalis Virgilijus ir

Teisę: Statnickas Gediminas.

Ligšiol Adelaidėje aukštuosius mokslus baigė arba pakartotinai diplomus išsigijo 20 lietuvių. Mediciną baigė 6: Dainius Vytautas (praktikuoja Meningie), Jankus Algis (Leight Creek), Martinkus Sigitas, Mikužis Jonas, Petrikaitė Elena (Melbourne) ir Surnaite Nerima. Odontologiją baigė ir Adelaidėje praktikuoja Aleksandravičiienė Valė ir Pacevičiienė Stasė. Inžineriją Garbaliauskas Leonas (Kanadoj), Navakas Vytautas, Reisonas Irvis (Sydneyj), Žurauskas Tadas (Woomeroj), Urmonas Romas, Galatiltis Antanas, taip pat 6 lietuviai. Humanitarinius mokslus baigė ir dabar ruošiasi Magistro laipsniui Gavellis Antanas. Patupys V. ir Varnaitė K. baigė pedagogiją, Navakiene A. fizioterapiją, Stašys Cibiras teisę ir apsigyveno Renmarke. A. Bajorūnas baigė farmaciją (pakartotinai) ir atsidarė savo vaistinę Henley st., Adelaidėje.

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Ponia Stepanienė rašo:

"Š.m. kovo 19 d. Bendruomenės sus-me p. Šimkus padarė man viešą priekaištą, kad aš savo korespondencijoje "T. Aiduose" prasilenkiau su tiesa. Nors šis neteisingas priekaištas čia pat sus-me buvo paneigtas, tačiau "A. L. Žirios" (1.IV.61) vis tiek nusprendė, kad nukrypau nuo teisybės. Prieš 3 mėn. savo korespondencijoje rašiau apie savaitgalio mokyklos mokslo metų užbaigtuves: nuoširdžiai įvertinau rež. J. Neverausko darbą, pasiūliau vaikų pasirodymu, aprašiau mok. Varnienės paruoštus šokius. Pabaigoj pridėjau: "Pasirodymas užbaigtas dovanų įteikimu mokiniams ir mokytojams. Šioj užbaigiamoj daly... nei mokyklos vedėjas, nei Tėvų kom. pirmininkas... mok. Varnienės net nepaminejo, nors ji čia pat saleje sėdėjo". Čia ir užkliuvau p. Šimkui, girdi, mok. Varnienei buvo padėkota. Tačiau ar p. Šimkus, straitydamas korespondencija, pastebėjo, kad aš aprašiau pačią programos pabaigą, kurioje visi mokytojai ir kurie prisidėjo prie vaidinimo pastatymo, buvo išskviesti pavardėmis ir jiems žodžiu bei dovanomis padėkota. Tik viena mok. Varnienė nebuvo nei išskviesta, nei jai dovana įteikta ir net pavardė jos nepaminėta. Stebiuosi, kaip p. Šimkus ir p. Reisonienė metė ir girdėjo, kad mano aprašomaj programos daly mok. Varnienei buvo padėkota ir net paplota. O gal p. Šimkus laiko padėka šitai, kai p. Statnickas po mokinių pasirodymo visiems dėkodamas išskaičiavo iš programos lapelio visus prieš vaidinimo prisidėjusius. Toje programoje parašyta: "šokius parengė p. Riaubienė (dali šokių buvo pradėjusi p. Varnienė)". Šitoks neteisingas mok. Varnienės paminejimas skliausteliuose nera padėka - greičiau įžeidimas, nes šokius (išskiriant vieną) sukūrė ir paruošė p. Varnienė. Tačiau jei p. Šimkus vis dėlto čia išžiūrėtų padėką p. Varnienei už šokių paruošimą, tai kas ir kada jai padėkojo už mokytojavimą? - A. Stepanienė".

Dr. A. Jankus rašo:

"Metiniame ALB Adelaidės apylinkės susirinkime buvo pamintas mano vardas, kaip pasitraukusio valdybos nario ir nepranešus apie tai apylinkės valdybai. Pakviestas kaip kandidatas į apylinkės valdybą, pasakiau, kad valdyboje būsiu tik 1 mėnesį, iki išvyksiu į provinciją praktikai, o ne kad išvyktu tik vienam mėnesiui, kaip buvo paašškinta susirinkime. Kadangi tai buvau pareiškęs iš anksto, nebemačiau reikalo tai kartoti. - Dr. A. Jankus".

Buv. apyl. vald. pirmininkas p. Ostrauskas redakcijai pareiškė, kad minimas Jankaus pareiškimas buvo padarytas pri-

15.IV.1961.

Adelaidės Lietuvių Žinios

8 psl.

vačiame pasikalbėjime. Valdybai Dr. Jankus nepadare jokio oficialaus pareiškimo nei žodžiu nei raštu.

ŠV. JURGIO ŠVENTĖ VILNIAUS TUNTE

Vilniaus Tuntas maloniai kviečia visus adelaidiškius š.m. balandžio 23 d. 4 val. popiet atvykti į Lietuvių Namus, kur skautai rengia Šv. Jurgio šventę. Šventės metu bus iškilmingai atidarytas Tunto Buklas. Skautai rengia arbatėlę visiems atsilankiusiems. 6 valandą bus pradėtas laužas.

Skautų tėvai ir bičiuliai prašomi prisidėti prie arbatėlės parengimo kepsniais ir skanumynais.

Tunto Vadija

+ = + = + = + = +

PASKAITA IR FILMA ESTŲ NAMUOSE

Š.m. balandžio 18 d. 8 val. vakaro Estonian Hall, 200 Jeffcott str., North Adelaide, buv. Gerųjų Kaimynų Tautybių Komiteto pirmininkas dr. Tomphson, tik ką grįžęs iš kelionės po Europą, papasakos savo išpūdžius iš Sovietų Rusijos, Vokietijos, Olandijos ir Prancūzijos. Po paskaitos italas Pagliaro rodys filmą, kaip buvo gelbėjami emigrantai skęstant Skaubrin laivui, vežusiam emigrantus į Australiją. Pagliaro tada keliavo laivu Roma ir nufilmavo visą gelbėjimo akciją.

- - - oOo - - -

"VYTIS" ŽAIBO TURNYRE BALANDŽIO 20 D.

Forestville stadijone balandžio 20 d. įvykstančiame žaibo turnyre, kuriame dalyvauja visos District komandos, bus žaidžiama po du dešimties minučių kėlinius, o pusfinalai ir finalai po 15 min. "Vytis" susitinka su United Church 6 val. 45 min.

APYLINKĖS VALDYBOS ADRESAS

Visą korespondenciją, skiriamą apylinkės valdybai, adresuoti šitaip: "ALB Adelaidės Apyl. Valdyba, Box 1296 L, G.P.O., Adelaide".

Nepamirškite, kad ši šeštadienį kviečiama talka išlieti pamatus sandeliui prie Lietuvių Namų. Turintieji laisvą pusdienį, prašomi jį tam reikalui paskirti.

REDAKCIJA:

21 Selby St., Grassmere, S.A.

LF 5945

ADMINISTRACIJA:

56 Edward St., Norwood, S.A.

3-2712

ADELAIDE LITHUANIAN NEWS,

fortnightly, published by V. RAGINIS, 42 Coombe Rd., Allenby Gds., S.A., on behalf of Adelaide Lithuanian Society Incorporated.